

Procházka za sochou

Milí čtenáři SeniorTipu, v letošním závěrečném čísle vašeho časopisu se vydáme za ostravskými sochami nejspíše naposled. Ne, určitě nekončíme proto, že byste snad ztratili elán nalézat to, čeho jste si možná dlouho nevěšili. Téměř - i když ne úplně - jsme vyčerpali téma. Není divu, protože - a samotnou mě to překvapilo - sochařské procházky provozujeme spolu už od roku 2011!

TRASA XX. - Ostrava-Jih, část Zábřeh: Jugoslávská → Středoškolská → Zkrácená

Vždycky, když probírám seznamy ostravských soch a popaměti se vracím na jejich domovská stanoviště, užasnu, nakolik se v minulém století opravdu dbalo na veřejný prostor. Přestože mladší generace by možná oprávněně ze svého pohledu namítla, že už to dávno není „in“ a možná by dala přednost projevům „street art“. Jenže ani tento druh výtvarné produkce v podobě, která vysloveně není nově upravené fasády, zastávky městské dopravy či uliční podchody a vlakové soupravy, se neobjevuje. Různé výtvarné performan- ce zase zasáhnou veřejná prostranství jen na určitou, omezenou chvíli. Takže dnes se projdeme po krátkém okruhu v prostředí, kde se soustřeďuje několik specializovaných středních škol.

Začneme však na místě, které zároveň představuje kus ostravské historie. Jde o hotelový dům Metalurg, který byl v socialistické éře postaven pro potřeby přechodně ubytovaných dělníků. Podobně jako další dva - v Hrabůvce Hlubina a v centru města Jindřich. Dnes všechny silně omšel. Ve vnitřním polootevřeném prostoru byla kdysi funkční **kašna** a na ní sochy. Na čtvercovém soklu původní nádrže dodnes spočívají dvě postavy: na rohu stojící **Žena** a na protější straně pololežící **Muž** (1969).

Postavy jsou nasměrovány souhlasně a je s podivem, že se jako akty jaksi cudně pohledem nesetkaly. Ale nejen to. Jejich autorem je opavský sochař **Vincenc Havel** (1906-1982), který postavil svou kariéru na pomnících oslavujících osvobození Rudou armádou (např. Pomník osvobození v Bílovci) nebo komunistické prominenty (zrušený pomník K. Gottwalda v Opavě, další v Novém Bohumíně a Třinci). Kdybychom si prohlíželi jeho tvorbu, našli bychom tam jakousi postranní kapitolu. Naplňoval ji vyznáním ženskému tělu v poetických kompozicích; k ní patří i ženský akt na fontáně v atriu Metalurgu, s jehož nevábnou budovou nostalgicky kontrastuje. Kompozice v sobě nese váhavost a neurčitost v povšechné, hladké modelaci pískovce i v cudném gestu, kdy se žena chystá odhrnout si vlasy.

Na Jugoslávské ulici najdeme také

Jana Chrásková, Kytky, 1979-1983

přes dva metry vysokou, ryze dekorativní plastiku **Kytky** (1979-1983) od keramičky **Jany Chráskové**. Je polychromovaná a okolní prostředí s dnes už vzrostlou vegetací, sousedním parkovištěm a mírně devastujícími zásahy do jejího keramického těla opět ukazuje nemilosrdné působení času. Dílo je dokladem dobové snahy i tímto neideovým způsobem zaplnit a oživit přece jen tehdy fádni sídlištní panelákové celky.

Pokračování na str. 4

Dárek k blížícím se Vánocům

Prvním dárkem k blížícím se Vánocům může být pro seniory i nová publikace moravskoslezské policie „Černá kronika aneb ze soudních síní.“ „Záštitu nad tímto projektem převzala manželka prezidenta republiky. Je nám velkou ctí, že naši literární novinku rovněž i pokřtila“, řekl ředitel Policie plk. Mgr. Tomáš Kužel. Při slavnostním křtu pak paní Ivana Zemanová uvedla: „Společně prosím knize popřejme, aby měla spoustu čtenářů. Zároveň ale doufám, že zůstane jen u příběhů knižních a v reálném světě seniory nic podobného nečeká. Spolu s autory věřím, že pokud se přeci jen do krizové situace dostanou, kniha jim pomůže náležitě reagovat.“

Kniha je k dispozici ve vědeckých knihovnách, a v měsíci prosinci bude pravděpodobně distribuována do všech knihoven v Moravskoslezském kraji. Dále bude využívána v rámci besed a seminářů, realizovaných moravskoslezskými policisty.

MUDr. Růžena Mašková: O svátcích, cigaretách, alkoholu a úklidu v sobě

MUDr. Růžena Mašková

Páni policisté prominou, ale ve vztahu ke končícímu roku jsem si vzpomněla na vtip: *Dva policisté sedí na Silvestra v kanceláři, ťukají do psacích strojů, když jeden z nich řekne: „Blbý, co?“ Druhý zpozorní a opáčí: „Jo, blbý... A co je vlastně blbý?“ „No, že je Silvestra.“ Druhý policista na chvíli usilovně přemýšlí a pak z něho vypadne: „Proč je to blbý?“ „No, že je pátek,“ zní odpověď. Vtom to kolegovi dojde a říká užasle: „Ty bláho, ještě aby bylo třináctýho...“*

A teď něco vážnějšího: musím se obout do bojovníků proti cigaretám. Ohánějí se rakovinami a odpornými obrázky na krabičkách, ale ono je to opravdu jinak. Dříve se také kouřilo a tolik rakovin nebylo. Proč? Protože se žilo zdravěji, lidé více namáhali svá těla, nepřejívali se tolik, jako dnes. Neměli tolik existenčních starostí, řadu stresů v zaměstnání, nečelili tolik podvodům, nerozčílovali se nad dryáčnictvím ve sdělovacích prostředcích a vycházeli si více vstříc. Kromě toho, neznám případ, že by se někdo po vykouření cigarety stal agresivním, jako se to stává leckdy po konzumaci alkoholu. Samozřejmě, že se to s kouřením taky nemá přehánět a je důležité, aby kuřáci brali ohled na své okolí, ale co myslíte, že pronásledování kuřáků přinese? Ono už je to vlastně tady: lidé se chtějí v dnešní hektické době něčím uklidnit, a když ne cigaretou, tak se přiklání k drogám. Ano, klesla sice spotřeba cigaret, ale stoupla spotřeba návykových látek. Tyto následky jsou ale mnohem horší. Týkají se jak hrozeb pro okolí, tak i léčby samotných narkomanů - mají rozpuštěné žíly, záněty až sepse, nemluvě o dalších zdravotních komplikacích.

Nedávno jsem vyšetřovala dva mladíky, kteří skončili na jednotce intenzivní péče. První najel pod vlivem amfetaminu na kole do betonové zdi. Měl krvácení do mozku, spoustu polámaných kostí a je otázkou, jestli vůbec bude chodit. Ten druhý kombinoval alkohol s pervitinem a po rvačce zůstal ležet s úrazem na druhém krční obratli. Měl štěstí, že u něho nedošlo k poranění míchy, protože jinak by ochrnul na všechny čtyři končetiny. Toto se vám „pod vlivem cigaret“ nikdy nestane...

A pojďme dál. Jak víme, prosinec je měsícem mimořádných svátků, všeobecného veselí a tudíž i oslav a zvýšené konzumace alkoholu. Zvláště řidiči by si na to měli dávat pozor a na společenské akce by se raději měli dopravovat prostředky MHD, nebo taxíkem. Vyhnou se tak fatálním úrazům s následky na celý život, jakož i pokrčeným plechům, jejichž oprava je obvykle dražší než aerotaxi. Doložit to mohu případem, kdy zralý muž usoudil, že když jeho žena odjela k moři na dovolenou, měl by si vyhodit z kopýtka. Pak se vracel autem z restaurace, měl v krvi přes tři promile a vrazil do sloupu. Naštěstí se nikomu nic nestalo, ale jak říkám, aerotaxi by ho vyšlo levněji a po „dršťkové“ od své ženy (od moře nabité energií) byl takhle maličký.

Mnohem kurióznější však byl případ, kdy čtyřicátník přišel o řidičský průkaz za jízdu pod vlivem alkoholu, a aby zahnal trému, tak na přezkoušení přišel se čtyřmi promilemi v žíle... Skončil samozřejmě na záchytce.

Opusťme však už téma alkohol a v návaznosti na prosincové svátky je tady ještě jeden vtip: *Každý muž prochází ve svém životě čtyřmi etapami vývoje. První - kdy věří na Mikuláše. Druhou - kdy nevěří na Mikuláše. Třetí - kdy dělá Mikuláše. A čtvrtou - kdy vypadá jak Mikuláš...*

Jinak budme rádi za to, že v naší kultuře slavíme Vánoce. Mimochodem jsou mezi námi takoví, kteří mají Vánoce (v sobě) pořád, ale i takoví, kteří je nemají ani o Vánocích. Nicméně pořád jsou to svátky, kdy nevraživost přece jen ustupuje do pozadí a uplatňují se více projevy lásky k lidem, tolerance, přátelství a pomoc druhým.

Bohaté tabule a drahé dárky nejsou až tak důležité, jako úklid v sobě samém, klid a odpočinek - vždyť i příroda nám k takovému duševnímu stavu nahrává. Sníh umí přikrýt všechno nečisté a vločky jsou překrásné.

Na závěr si ještě dovoluji poznamenat, že součásti našeho životního prostoru jsou i zvířátka a pozorovat ptáčky v krmítku je velmi uklidňující, přímo psychická relaxace - lepší než mnohé televizní pořady. Tak si to užijme. (di)

Všem čtenářům SeniorTipu přejeme krásné prožití vánočních svátků a v roce 2017 mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Moravskoslezský kraj

H A V Í Ř O V

RY město Rýmařov

Primátor Tomáš Macura: Chcete-li pomáhat, musíte vědět proč a jak

Dvaapadesátiletý ekonom, finalista soutěže Manažer ČR a podnikatel s více než dvacetiletou praxí v řídicích funkcích podniků, stojí v čele třetího největšího města v republice: Tomáš Macura, primátor statutárního města Ostrava.

Jak úspěšný ekonom vnímá lidi, kteří nemohou být ekonomicky úspěšní, ať už z důvodů stáří, nebo zdravotního postižení? Jinými slovy, jak Tomáš Macura hodnotí postavení seniorů a handicapovaných lidí v současné společnosti?

„Tito lidé nepředstavují homogenní skupinu, proto je nelze posuzovat paušálně, ani z hlediska handicapu, nebo věku, ani aktivity či pasivity. Obecně je faktem, že jejich životní podmínky ve společnosti jsou těžší, ale zároveň platí, že se pro ně dělá mnohem více, než v minulosti. Mohu to posoudit z vlastní zkušenosti, neboť v dětství jsem utrpěl úraz pohybového ústrojí a nějakou dobu jsem pobýval v léčebnách. Integrace tehdy rozhodně nebyla na takové úrovni, jako dnes - společnost takové lidi jakoby schovávala. To ale samozřejmě neznamená, že bychom dnes v této oblasti neměli co zlepšovat. Důchody, nebo příspěvky při invaliditě by nepochybně mohly být vyšší, ovšem to je závislé na výkonnosti ekonomiky. Oproti tomu však můžete vidět třeba vozíčkáře v různých veřejných funkcích, na jevištích i při tancích, takže jsou prokazatelně, stejně jako senioři, naprosto regulérní součástí společnosti.“

Co konkrétního pro tyto lidi hodláte v Ostravě zlepšit během funkčního období primátora?

„Promiňte, ale já bych chtěl k předešlé otázce říci ještě jednu důležitou věc. Poměrně často cestuji do Asie, na Srí Lanku, a tam jsou takoví lidé bráni jako patriarchové. Rozhodují o zásadních věcech a rodina si jich váží. To se v naší kultuře jaksí vytratilo. Jistě, důchody a místa v sociálních službách jsou důležitá, ale až v druhé vlně. Klíčová je tady úloha rodiny, kterou žádná státní instituce nemůže nahradit. Proč to říkám? Často navštěvuji domovy seniorů v Ostravě a leckdy mi připadají spíš jako odkladiště. A v mimořádně smutných případech je to dokonce tak, že nejvíce návštěv je zaznamenáno v době, kdy se berou důchody. Proč asi?“

Máte pravdu, to žádná státní instituce nevyřeší. Ovšem ve vaší funkci přece jen něco řešit můžete...

„Jistě. Například jsme založili Radu seniorů, jako poradní orgán primátora. Když se chcete v něčem pomáhat, musíte vědět proč a jak. Když se chystáme aspoň jednou za čtvrtletí a řešíme aktuální témata. Výsledkem je třeba fakt, že od letošního roku mají senioři od 65 let dopravu v MHD bezplatnou. Zároveň jsme řešili otázku slev pro seniory, takže ve všech městských a kulturních organizacích budou cenově zvýhodněni. Kromě toho jsme se zabývali také dostupností hřbitovů v případech, že návštěvníci jsou vozíčkáři, nebo bezpečností seniorů i řadou dalších témat včetně kapacity domovů pro seniory, kterou v porovnání s jinými městy máme sice solidní, ovšem i tak ji chceme zvýšit o 150 míst výstavbou nových zařízení.“

Populace stárne, průměrný věk se zvyšuje - je na to Ostrava připravena i v oblasti zdravotnictví?

„Snažíme se. Není zvykem, aby města měla vlastní nemocnici (buď jsou krajské, státní, nebo soukromé) a ta naše je navíc největší v republice. Jsme rádi, že ji máme, ovšem dlouhá léta se do ní patřičně neinvestovalo, takže nyní je tam deficit v řádu až dvou miliard korun. Musíme to urychleně dohnat,

Ing. Tomáš Macura, MBA

proto jsme vytvořili speciální finanční fond na modernizaci, do něhož každým rokem vkládáme čtvrt miliardy korun - chceme tak z naší nemocnice udělat rodinné stříbro. A mimochodem, když naše populace stárne, samotného by mne nenapadlo, že je problém i s tím, že v prostředcích MHD je jen jedno místo pro vozík a kočárek. Handicapovaní, nebo maminky, tedy někdy neodjedou a musejí čekat na další spoj. Proto máme v tendrech na nové prostředky MHD požadavek, aby v nich bylo více míst pro kočárky a vozíky.“

Ostravští radní a úředníci, v čele s Vámi, se zúčastňují sportovního projektu Handy Cyklo Maraton k integraci handicapovaných lidí. Z jakého důvodu?

„Abychom nezůstávali jen u slov a měli i osobní zkušenosti a kontakty. Navíc se přitom vyjedou sponzorské peníze, které jsme třeba letos věnovali handicapovanému, jenž si chce pořídit handbike a začít sportovat. To je přece super.“

Přejdeme nyní k aktuální otázce: Vánoce...

„Mám je velice rád už od dětství. Přes rok pracuji já i moje žena velmi intenzivně, někdy si nestačíme ani vybrat dovolenou, ale na Vánoce se vždycky zklidníme a užijeme si jak děti, tak i rozšířené rodiny. Někdo tráví Vánoce v exotických krajích, ale to pro mne není, my jsme na chalupě v Beskydech. A přestože nejsem klasicky věřící, vnímám tyto svátky jako příležitost vnitřně se vyčistit. Co se pak týká vánoční výzdoby v samotné Ostravě, v minulosti byla srovnávána s jinými městy a kritizována. Letos jsme jí tedy věnovali více peněz a nápadů.“

Jaké máte životní krédo?

„Jedno mám. Nemám rád velká slova a nepoužívám citáty. Snažím se prožít dobrý život a být prospěšný ostatním.“

Děkuji.

*S primátorem Statutárního města Ostravy
Ing. Tomášem Macurou, MBA rozmlouval Jiří Muladi*

Pokračování ze strany 1.

O kousek dál na souběžné ulici s příznačným názvem Středoškolská vyrostlo v sedmdesátých letech minulého století několik budov, které dodnes zůstaly sídlem středního odborného vzdělání. Tomu se také přizpůsobily sochařské práce, které měly sdělným způsobem avizovat poslání jinak stereotypně projektovaných objektů. Na průčelí Střední průmyslové školy stavební se rozvíjí reliéf **Jiřího Myszaka** *Budovatelé staveb* (1983). S dílem jmenovaného sochaře jsme se už několikrát setkali, zejména v prostoru jižních částí Ostravy. I tento reliéf podobně jako řada dalších Myszakových prací vznikl z jeho oblíbeného materiálu - šamotu.

Jiří Myszak, *Budovatelé staveb*, 1983

Je zvláštní svou velkorysostí, kdy sochař napovídá téma pouze výrazné charakterizovanými hlavami, jež v horním obryse přesahují pevný rámec reliéfní desky: v ústřední části se potkávají učitelé se studenty, dále se naznačuje praktická výuka. Čtyřicetimetrový reliéf přestupuje z hlavního průčelí dále na nižší pavilónovou část objektu. Kvalitou vyniká nad ostatní sochařské práce v okolí. Vyrovná se mu však další Myszakovo dílo v sousedství na stejné ulici, a to *Stéla* (1973) z vranského vápence před Střední školou stavební a dřevozpracující. Noblesní vertikála připomíná, že sochař ještě na začátku normalizace těžil ze sochařské poetiky šedesátých let. Bělavý kámen tryská svými vertikálními segmenty a asi v jedné třetině nad zemí se spirálovitě stáčí, jako by touto biomorfní skladbou chtěl popřít svou neživou podstatu.

Mezi oběma zmíněnými školami sídlí ještě jedna - Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského. Ani tam nechybí socha, tentokrát volná dívčí postava *Vzdělání, základ pokroku* (1982), jejímž autorem je regionální sochař **Václav Fidrich**. Mimochodem i jeho sochy jsme už několikrát potkali. Zdejší dívka, socha v nadživotní velikosti, odvážně

nakročena do budoucího života, ztělesňuje socialistický ideál vzdělání a perspektivu mládí. Popisně a stereotypně jako protějšek postav horníků, slévačů nebo dělnic a zemědělců z generace jejich rodičů.

Václav Fidrich, *Vzdělání, základ pokroku*, 1982

Máte-li ještě chvilku a dovolí-li to nohy nebo si najdete spojení do Zkrácené ulice k hotelu a kongresovému centru Clarion, tedy k bývalému hotelu Atom, můžeme tam dnešní putování za sochou ukončit. Před hotelovým průčelím se nachází třímetrová socha *Prométhea* (1980) od sochaře **Konráda Babraje**. Vzpomínáte? S autorem jsme se setkali jednak v Komenského sadech před monumentem *Památníku osvobození / Památníku hrdinů* a

Jiří Myszak, *Stéla*, 1973

posléze na Slezské Ostravě u Sýkorova mostu u sochy představující osud muže, jenž dal mostu jméno. Titán Prométheus je v seznamu ostravských soch tematickou výjimkou, neboť sahá k řecké mytologii. Hrdina, který obdařil lidi ohněm, vzepřel se bohům a byl za to ztrestán: přikovanému na skále Kavkaz mu orel rval z těla játra, která stále dorůstala. Ptáme se, proč sochař zvolil tento mytologický příběh? Objekt, původně zamýšlený jako abstraktní jaderné slunce, měl stát před sekci tzv. jaderného výzkumu Vítkovických železáren. V roce 1980 byl projekt zrušen a vzápětí v témže roce obnoven. Změnilo se však umístění a zadání na sochu figurální, nepochybně s ohledem na dobu odmítající formalismy. Další fáze představovala úsporu: solidní bronz byl nahrazen laminátem. Jako náznak hodnotného kovu zůstala jen patina na plastovém materiálu...

Konrád Babraj, *Prométheus*, 1980

A co zůstalo nám, když se podíváme zpět na minulé cesty za ostravskými sochami? Určitě si je všechny nevybavíme, ale měli bychom si uvědomit: 1. že každá z nich vypovídá o době, kdy vznikala; 2. že v tomto smyslu Ostrava jako třetí největší město v republice výrazně chudne. O co tedy opřít naději, že se situace změní, aby kontinuita paměti mj. i prostřednictvím kultury zdejšího veřejného prostoru nebyla uškrncena?

Procházky pro vás připravovala:
PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.
z Ostravské univerzity

O procházky s p. doktorkou nepřijedeme. Již teď spolu s ní vymýšlíme nové téma.

Vítěz desátého - jubilejního - ročníku ankety Senior roku

Vítěz desátého - jubilejního - ročníku ankety Senior roku města Ostravy byl vyhlášen 8. listopadu v budově Nové radnice v Ostravě. Jak nám řekla členka výběrové komise vybrat vítěze bylo jako každoročně opravdu náročné. Vybíralo se z velkého množství doručených nominací. Do užšího výběru bylo vybráno šest finalistů: Markéta Vartová, Milan Weber, Vladimír Slavík, Zdeněk Kudělka, Lumír Adamus a Miroslava Jurošková. Z šestice nominovaných se „**Seniorem roku 2016**“ stal **Ing. Milan Weber**. Nejlepším klubem roku se stal **Klub seniorů Nová Bělá**, který zastupovala paní Hana Kokešová.

Všem nominovaným blahopřál primátor Statutárního města Ostravy Tomáš Macura a náměstci primátora Iveta Vozňáková a Zbyněk Pražák. V krátkém poděkování primátor města zmínil, že cílem ankety je mimo jiné podpora seniorů a zdůraznění jejich výjimečných výkonů, počinů a prací. Ocenění má inspirovat všechny seniory a podněcovat k zájmovým aktivitám, aby si co nejdéle udrželi životní svěžest a vitalitu. Na závěr příjemného setkání si všichni přítomní rádi podiskutovali o aktivitách, o životě. Bylo o čem si povídat a my vám nabízíme rozhovor s vítězem jubilejního ročníku.

Ing. Milan Weber - galerista Výstavní síně Sokolská 26

Kdy a proč se zrodil nápad vytvořit v Ostravě nezávislou galerii?

"Nápad založit Výstavní síň Sokolská 26 vznikl shodou okolností v roce 1993. Do počátku devadesátých let jsem totiž pracoval jako inženýr ve Vítkovických železárnách. Po organizačních změnách, které v té době v tomto podniku probíhaly se však oddělení, ve kterém jsem pracoval, de facto rozpadlo. Takže jsem hledal uplatnění a našel jej v Centru kultury a vzdělávání v Moravské Ostravě. Moc kvalitní kultury se tam tehdy neprovozovalo (snad s výjimkou Klubu Atlantik). A tak jsem využil svého koníčka a sice dlouholetého zájmu o výtvarné umění a svých kontaktů s českými umělci. Tak vznikla Sokolská 26. Dnes je Centrum kultury skutečně centrem ostravské kultury a třeba Klub Parník nebo Minikino jistě není třeba zvlášť představovat."

S primátorem města Ostravy při převzetí ocenění Senior roku.

Vzpomenete si, která byla první výstava a proč právě tento autor?

"Jistě a rád. Podařilo se mi tenkrát vyzvat Stanislava Kolíbala, mezinárodně známého autora, pocházejícího z regionu (narodil se v Orlové, ale po záboru Těšínska v roce 1938 se jeho rodina přestěhovala do Ostravy, kde absolvoval zdejší gymnázium). Do té doby neměl pan profesor Kolíbal v Ostravě sebemenší výstavu a ani ve sbírce ostravské Galerie výtvarného umění neměli zastoupeno jeho dílo. Dalšími vystavujícími pak byli třeba Karel Nepraš nebo Aleš Veselý, dnes už bohužel nežijící legendy českého výtvarného umění 2. poloviny 20. století."

Je galerie nějak žánrově či věkově vymezena?

"Není. Chci uvádět do ostravského a regionálního kulturního života výrazné osobnosti, které vytváří a naplňují pojem soudobé české výtvarné umění. Galerie není orientována jen na určitý výtvarný směr, snažím se reflektovat různorodost umělecké scény a především zachovat kvalitní výstavní program. Základním kritériem výběru je stále původnost a přesvědčivost autorského přínosu bez ohledu na generační příslušnost či názorovou orientaci."

Jaké jsou vaše další zájmy, koníčky, jak relaxujete?

"Na další zájmy a koníčky mně už moc času nezbývá. Ale přímý a pravidelný styk s výtvarnými díly mi přináší hluboké prožitky a vlastně radost. To jistě přispívá k relaxaci zabývat se tím, co máte rádi. Takže, mohu-li radit, říkám věnujte se tomu, co vás baví a zajímá."

Za rozhovor poděkovala Ludmila Holubová

Nejlepší klub roku 2016

Potřetí v historii byl vyhlášen také nejlepší Klub seniorů roku. Mezi patnácti nominovanými získal ocenění **Klub seniorů Nová Bělá**, který působí od roku 1992 pod vedením Ladislava Podešvy.

V současnosti má 74 členů, kteří se kromě sdílení obyčejných lidských starostí a radostí zaměřují na kvalitní využívání volného času. Slaví spolu životní jubilea, navštěvují své nemocné členy a pomáhají s péčí o ně. Věnují se i charitativní činnosti. Dvě desítky seniorek klubu zpívají v pěveckém sboru „Novobělské babičky“.

Vítězové minulých ročníků:

Statutární město Ostrava anketu Senior roku vyhlašuje již od roku 2007. Za tu dobu tituly **Senior roku** získali: Blanka Malá - 2007, Eva Teicherová - 2008, Jaroslav Král - 2009, Luděk Eliáš - 2010, Lubomír Pásek - 2011, Jan Hališka - 2012, Věra Heroldová - 2013, Hana Papežová - 2014 a Rajko Doleček - 2015.

Nejlepší klub seniorů Ostrava: Městská organizace Svazu duchodců ČR - 2014, Společnost senior, z.s. - 2015.

I v roce 2017 bude odborná komise vybírat z návrhů zaslaných do ankety Senior roku. My vám termín včas připomeneme, abyste mohli zaslat nominaci!

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

6. října 1916 moravské místodržitelství v Brně vydalo nařízení, kterým se zakazuje osvětlování hrobů o dušičkách a jiných pamětních dnech. Důvodem bylo šetření spotřeby tuků. Porušení tohoto nařízení bylo trestáno pokutou až do výše 500 korun nebo vězením v trvání až do jednoho měsíce.

2. listopadu 1946 v Moravské Ostravě zemřel Alois Sprušil (narodil se 12. května 1872 v Žeravicích, dnes m. č. Přerova). V Ostravě působil od roku 1905, kdy byl jmenován úředníkem Okresního soudu ve Slezské Ostravě, později Okresního soudu v Moravské Ostravě. Je však znám především jako zakládající člen Spolku pro vystavení a udržování výstavního pavilonu v Moravské Ostravě ustaveného v roce 1923 (později Spolek Dům umění). Byla to první česká kulturní instituce v Ostravě mající ve své náplni soustavnou prezentaci výtvarného umění. Dům umění v Ostravě byl slavnostně otevřen 12. května 1926 a Alois Sprušil v jeho čele působil 20 let. Díky jeho aktivitě byly za tuto dobu spolkové sbírky rozmnženy z původních 122 na 2100 akvizic. Ostravský Dům umění se stal jednou z nejprestižnějších výstavních institucí v tehdejším Československu.

3. listopadu 1926 bylo vydáno povolení k užívání rozšířených a modernizovaných městských jatek v Moravské Ostravě (obr. dole). Stavební náklady si vyžádaly částky téměř 15 mil. korun a přestavbou byly dotčeny prakticky všechny provozy. Zbořena byla nejstarší část jatek - zájezdní hostinec z roku 1874 s přilehlými budovami. Na takto uvolněném prostoru vyrostla mohutná bílá budova s průčelím do Porážkové ulice, rozčleněná na řadu samostatných částí s kanceláři, předchládnou, chlazenou, mrazírnou ad.

11. listopadu 1496 je datována nejstarší dochovaná listina, vzniklá přímo v moravskoostravské městské kanceláři. Město Ostrava v ní potvrzuje nadaci 50 uherských zlatých Petra Ossinského z Žitné a na Heřmanicích na městský špitál a slibuje, že z ní bude každoročně špitálu vyplácet 5 zlatých. Listina je pergamenová o rozměrech 46x27 cm. Městská pečeť se u ní nedochovala. ➔

19. listopadu 1896 - Petr Cingr jako kandidát na poslance říšské rady vystoupil s programem sociální demokracie, v němž vytýčil hlavní úkoly, které se bezprostředně týkaly Ostravska.

Bylo mezi nimi pro-sazení osmihodinové pracovní doby, zaopatření nemocných a vysloužilých dělníků, vdov a sirotků, týdenní výplaty, zákaz vypovídání z práce členů představenstev bratrských pokladen a důvěrníků báňských společenstev.

▲ **Petr Cingr (1850-1920)**, horník, sociálně demokratický politik, organizátor odborového hnutí, novinář na cestovním pasu z roku 1919

Celkový pohled na areál jatek po přestavbě. Zcela vlevo dobytčí trh, dále budovy porážek a ledárny, průčelí kancelářské budovy, zcela vpravo sprchové lázně, kolem r. 1930

24. listopadu 1881 vypukla stávká na dole Zárubek ve Slezské Ostravě, který tehdy patřil Severní dráze Ferdinandově. Stávkující požadovali odstranění neoblíbeného vedení dolu, konec okrádání horníků a zlepšení mezd. Vyjednávání hornické deputace se správou a ředitelstvím závodu nevedlo k cíli, naopak bylo pohroženo, že kdo se do pondělí 28. listopadu nedostaví do práce, bude vypovězen z bytu. Dva mluvčí horníků, Klimša a Černík, kteří se odebrali do Vídně ke generálnímu ředitelství dolů, byli zatčeni a dodáni k okresnímu soudu v Bohumíně.

Okresní hejtmán povolal do Zárubku četnictvo z Polské a Moravské Ostravy, Orlové a Fryštátu a později i tři setniny vojska z Opavy. Zloba horníků se též obracela proti závodnímu konzumu, který je okrádal. Teprve ve čtvrtek 1. prosince ráno, když mělo být do Zárubku k práci povoláno hornictvo z jiných závodů, byla týden trvající stávka zlomena a horníci začali pracovat.

Pohled na důl Zárubek (do roku 1914 pojmenován Hermenegild) ve Slezské Ostravě na konci 19. stol.

14. prosince 1916 a následující den 15. prosince od 9 do 17 hod. bylo nařízeno odevzdat v městském dvoře na Antonínově náměstí v Moravské Ostravě (dnes Smetanovo náměstí) kovové předměty z mědi, niklu, mosazi, cínu a slitin. K odevzdání bylo přikázáno kuchyňské a stolní náčiní (kromě příborů, kotle, vany a jiné nádoby) a další. Úmyslné zatažení předmětů určených k odevzdání pro válečné účely se trestalo pokutou až do výše 20 tisíc korun nebo žalářem od jednoho měsíce do tří let.

30. prosince 1916 byl uveřejněn růst cen životních potřeb způsobených válkou. Mezi srpnem roku 1914 a listopadem 1916 vzrostla cena rýže o 2288%, mýdla o 953%, sádla o 900%, vepřového masa o 451%, másla o 426%, telecího masa o 410%, skopového masa o 387%, vajíček o 350%, hovězího masa o 338% atd. Vláda se sice různými zákony a předpisy snažila čelit bezpříkladnému zdražování a lichvě s životními potřebami, avšak bezvýsledně. Projevoval se všeobecný nedostatek nejnужnějších životních potřeb. Dělník a chudí lidé ani po několikahodinovém čekání nedostali mnohdy ani kousek másla, ba ani vajíčka, avšak bohatí toto nepociťovali, neboť mohli nakupovat máslo, maso, vejce, tvaroh, sýr atd. ve velkém přímo od výrobce. Peníze a přeplácení působily jako kouzelný proutek. Čím nedokonalejší byla zásobovací opatření, tím účinnější se stala moc peněz.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy
Foto: Archiv města Ostravy

Deset let televize Noe

Před deseti lety zahájila své pravidelné vysílání z Ostravy televize Noe. Od samého počátku se profilovala jako nekomerční pozitivní televize dobrých zpráv. Své sídlo měla a stále má v Ostravě, je tedy jedinou českou celoplošnou televizí, která nesídlí v Praze. Nevysílá reklamy, jediným zdrojem jejich příjmů jsou dary diváků a příznivců.

U vzniku televize Noe stálo občanské sdružení Telepace, skupina převážně mladých lidí, jejichž koníčkem byla tvorba filmů a televizních pořadů. Vysílání se postupně rozšiřovalo od počátečních několika hodin denně až po současné vysílání nepřetržité. Svými pořady oslovuje široké spektrum lidí: Vysílá filmy dokumentární i hrané, velký důraz klade na vážnou hudbu a folklor, nabízí i pořady pro děti a mládež. Významné místo mají besedy na nejrůznější témata, pravidelně zařazuje relace s outdoorovou tematikou a představuje neprofesionální filmaře i jejich díla. Ve středu zájmu jsou pořady duchovní, pravidelně vysílá významné liturgické slavnosti, a to i přímé přenosy z Vatikánu nebo ze zahraničních cest papeže, ale také z našich katedrál a kostelů. Zejména starší a nemocní lidé oceňují, že mohou prostřednictvím televize prožít bohoslužby, když se sami už do kostelů nemohou vypravit. Technické vybavení a profesionalita týmu umožňuje televizi Noe živě vysílat také z hudebních festivalů i dalších velkých setkání.

Při příležitosti oslav svátku slovanských věrosvětců sv. Cyrila a Metoděje požehnal na Velehradě olomoucký arcibiskup Jan Graubner za účasti českých a moravských biskupů nový přenosový vůz TV Noe. (rok 2007)

Na výroční den 10. května 2016 připravila televize Noe deset hodinových pořadů s pohledy do archivu i zákulisí, svou tvorbu představila z jiných úhlů a mnohdy i neobvykle se představili také sami tvůrci. Hlavní oslavy desátých narozenin se pak odehrály na televizních obrazovkách i při osobních setkání s tvůrci, příznivci a diváky v televizních prostorách vedle ostravsko-opavského biskupství (za kostelem sv. Václava). Na programu byl pestrý komponovaný program, který sledovali jak návštěvníci v areálu, tak diváci živě ve vysílání. Svátečním dárkem pak byla večerní premiéra amerického filmu Pouť - příběh amerického lékaře, jehož syn tragicky zemře na pouti do Compostely.

Táňa Popková

GVU/Dům umění v Ostravě

Poděbradova 1291/12, Ostrava 1

Světově známí umělci jako Jonathan Wateridge, Justin Mortimer, Serban Savu, Alexander Tinei a další malíři, známí z benátských bienále, newyorských, berlínských, londýnských i dalších výtvarných přehlídek, přijedou osobně do ostravského Domu umění zahájit výstavu **Narušená imaginace** s podtitulem **Making Windows Where There Were Once Walls**. Výstavu děl zahraničních malířů ze sbírky českého sběratele umění Roberta Runtáka připravila významná britská nezávislá kurátorka Jane Neal, jež je autorkou mnoha výstavních projektů po celém světě. Právě obyvatelé Ostravy i návštěvníci ze vzdálenějších koutů ČR a zahraničí budou mít jedinečnou příležitost setkat se živě s více než desítkou umělců současné evropské výtvarné scény na vernisáži výstavy v ostravském Domě umění 24. ledna v 17 hodin.

NASTUPOVAT! DĚJÁK Z RYCHLÍKU

Ostravské Divadlo loutek má za sebou první premiéru nové sezóny. Očekávanou inscenaci **NASTUPOVAT! DĚJÁK Z RYCHLÍKU** diváci zhlédli na hlavní scéně DLO v listopadu. Scénář podle námětu Karla Růžičky napsali Marek Pivovar a Radovan Lipus, který hru zároveň režisuje.

Hra vypráví o mašinírovi Lojzovi, který denně jezdí po svých zajetých kolejích na trase Ostrava-Praha. Svou práci dělá dobře a rád. Jedna věc ho trápí - jeho syn propadá z dějepisu. S tím však Lojzovi pomůže duch Vláčnick, který odnepaměti drandí po všech tratích Evropy a co víc, umí se po nich pohybovat i v čase. Vláčnick Lojzovi poradí, aby svému synkovi proměnil dějepis v dobrodružné výpravy do dějinných událostí. A tak spolu hned vyrazí do průmyslové revoluce v Anglii!

Hlavním partnerem inscenace jsou České dráhy, které kromě finanční podpory poskytly také některé autentické kulisy a rekvizity - diváci se proto mohou těšit na výpravky, originální uniformy, čepice a sedačky, vše přesně tak, jak to znají z vlastních cest.

„Tato událost je naprosto výjimečná, řekl bych až neuvěřitelná. To, co by si přály mít a vidět pražské galerie, se uskuteční v Ostravě. Jsem nesmírně rád, že mnohé z vystavujících umělců budu moci přivítat v Domě umění osobně. Je to obrovská výzva, ale rovněž závazek nezklamat odborné publikum i veřejnost. Tento druh umění ještě není definitivně prověřený časem. Může se stát, že ho řada návštěvníků označí za kontroverzní a jejich pohled na něj se s tím odborným nestřetne, přesto, nebo spíše právě proto, je nezbytné výstavy podobného charakteru pravidelně pořádat,“ říká Jiří Jůza, ředitel GVUO.

Výstavu doprovodí výpravná publikace, která pomůže uchopit v našich podmínkách ne moc frekventovanou současnou evropskou malbu. Hlavní autorkou katalogu je kurátorka Jane Neal, na publikaci se dále podílejí i Mark Sanders a Jan Kudrna, kurátor GVUO. Výstavu doplní komentované prohlídky s kurátory, interaktivní tvořivé workshopy s vystavujícími umělci či vzdělávací programy pro veřejnost. **Otevřeno:** úterý od 10 do 20 hodin, středa až neděle od 10 do 18 hodin. Plně vstupné 100 Kč, zlevněné 50 Kč, volný vstup v neděli zůstane zachován. **Výstava bude v GVUO k vidění do 26. března 2017.**

Knihovna města Ostravy

ul. 28. října 2, Ostrava 1

Knihní tipy

Raw- živá strava: jídlo a recepty pro zdraví a vitalitu / **Lynelle Scott-Aitken**

Raw food, čili „nevařené živé“ jídlo patří k trendům současného stravování, k modernímu pohledu na zdravou výživu.

Knihy vám nabízí informace, rady, tipy a hlavně recepty pro zdraví a vitalitu.

Dům žen bez mužů / Karine Lambert

Belgický román s jistou dávkou humorného nadhledu nabízí příběhy pěti žen z jednoho domu, které po zklamáních a peripetiích ve vztazích zavrhl muž. Jejich nová sousedka Julietta obdivuje jejich semknutost a přátelství, jenže na muže ona ještě nezanevřela.

Nové případy četnické pátračky / Ladislav Beran

Případy z prvorepublikové písecké četnické pátračky zaujmou všechny příznivce populárních „Četnických humoresek“. V knize tak ožívají postavy místní galérky, které mají svoji stavovskou čest.

Pyramida / Henning Mankell

Pět krimi povídek z počátku policejní kariéry komisaře Kurta Wallandera potěší nejen příznivce populární postavy severských detektivek, ale všechny fanoušky skutečně dobrého napínavého čtení.

Bc. Petr Zlámal; KMO

Nejmladší ostravský mlýn

Tento nejmladší ostravský mlýn na výrobu krup a krupice postavila v roce 1886 firma Samuely, Wechsberg & Co. Mlýn byl postaven mezi Valchařskou strouhou, která protékala po Bahnhofstrasse (dnes Nádražní) a Mlýnským náhonem, který protékal zhruba uprostřed mezi Sokolstrasse (dnes Sokolská ulice) a Bahnhofstrasse. Letos v listopadu to bylo již 130 let trvání tohoto objektu, který patří v Ostravě k těm starším.

Spolek Mlejn, který provozuje v objektu Muzeum a Galerii Mlejn k tomuto výročí připravil výstavu "Salon Mlejn" a při té příležitosti se také bilancovalo. Spolek Mlejn za dobu své existence zorganizoval 362 výstav, 10 ročníků výstav klientů s roztroušenou sklerózou pod patronací ROSKA Ostrava, 10 mezinárodních plenérů v Poodří, zahájen byl 4. ročník hudebně poetického večera s handicapovanými účinkujícími. Spolek Mlejn má uzavřenou spolupráci s polskými partnery z Jasienice, a mimo dalších aktivit celoročně provozuje Muzeum ostravských mlýnů a železných mlýnků. Na výstavě "Salon Mlejn", která byla zahájena vernisáží v listopadu, představují svá díla současní autoři, kteří jsou se Mlejnem spojeni: Domiter, Dratva, Hercík, Holinka, polský host Jeziorowski, Kocierzová, Kroča, Kroča jun.,

Kuh, Lyčka, Neuwirt J., Riedl, Sládková, Špaček, Valčíková a také autoři, kteří již nejsou mezi námi: Czyż, Pařízek, Poliánová, Sabev. Návštěvníci mohou zhlédnout rukopis dvacítky výtvarníků, který vtiskli do svých děl.

Muzeum a Galerie Mlejn je otevřeno návštěvníkům ve všední dny od 10.00 do 17.00 hod. Pro objednané zájemce jsou organizované komentované prohlídky, při kterých se mimo jiné dozví více o jiné historii Ostravy. www.mlejn.com

Eda Riedl

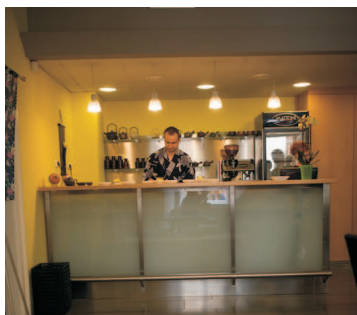
Japonská kavárna Heiwa káfé v centru Ostravy se zenovou zahradou

V polovině září otevřelo své brány Česko-japonské kulturní centrum a to přímo v centru Ostravy v budově Ostravského muzea.

Centrum vzniklo za podpory Velvyslanectví Japonska v ČR, Moravskoslezského kraje, Ostravského muzea a řady odborníků na japonskou kulturu. Myšlenka založení této organizace existovala ale již řadu let a to jako reakce na obrovský zájem široké veřejnosti o japonskou kulturu a její tradice, který projevila v rámci festivalů Japonské dny v Ostravě a Slavnosti bojových umění.

Centrum si klade za cíl rozšířit povědomí o Japonsku a jeho zvycích a vyvrátit velmi časté špatné domněnky a mýty. V rámci cyklu přednášek a kurzů nabízí pohled na zemi vycházejícího slunce z několika stran. Moderní versus tradiční Japonsko a zachování kulturního dědictví této pozoruhodné země.

Centrum si připravilo pro všechny zájemce a nadšence také možnost ochutnat Japonsko všemi smysly. V rámci centra můžete v japonské kavárně Heiwa káfé ochutnat pravý japonský čaj z těch nejlepších čajových plantáží, zažít tradiční přípravu kávy, tak jak ji poznáte pouze v Japonsku, vychutnat si chuť pravého saké nebo originálního piva Asahi, Kirin nebo Sapporo. Připraveny jsou také sladké i slané dobroty včetně oblíbených koláčků Mochi.

V letních měsících zažijete pohodu a klid uprostřed města při posezení v zenové zahradě za zvuků kapek vody, dopadajících do studánky a pohledu na krásu jednoduchosti a přesné linie japonské zahrádky.

Heiwa káfé je první kavárnou svého druhu v České republice a střední Evropě. „Dbáme na tradiční postupy přípravy čaje a kávy a originální suroviny dovezené přímo z Japonska“ sdělil nám předseda centra Jan Kudla.

„Odmítáme čínské náhražky, které jsou tak často zdrojem nekvalitní chuti. Chceme nabídnout Japonsko takové, jaké je. Nejde nám o zisky, naše centrum je čistě nekomerční.“ dodal ještě Jan Kudla.

Centrum nežije jen kávou a čajem. Návštěvníci si mohou také vyzkoušet skládání origami nebo japonskou kaligrafii. Pro děti jsou připraveny omalovánky ve stylu anime. „Připravujeme také knihovnu a spoustu deskových her a hlavolamů dovezených z Japonska. Pravidelně pořádáme tematické večery. Zájemcům můžeme nabídnout prostor pro pořádání soukromých akcí se zajištěním kompletního cateringu a doprovodným kulturním programem.“ doplnila Taťána Beranová, místopředsedkyně centra.

Marie Kalinová

Česko-japonské kulturní centrum, z.s.

Masarykovo náměstí 1/1
(budova Ostravského muzea stará radnice)

702 00 Moravská Ostrava

mail: info@japanova.cz web: www.japanova.cz

Dvoustránka Krajské rady seniorů

V minulém čísle jste na této dvoustránce našli upoutávku na pravidelnou akci Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje „Poznáváme svůj kraj“. Ta se uskutečnila 1. října, takže dnes se spolu můžeme za ní krátce poohlédnout...

Opět jsme poznávali svůj kraj

Ve třech autobusech (čtvrtý ze Slovenska nakonec nepřišel) se zhruba 150 seniorů vydalo do bruntálského okresu, aby navštívili vodní dílo Slezská Harta. Na prvním snímku vedoucí hrázňý J. Vraga seznamuje první skupinu s historií vodního díla.

Více než hodinová prohlídka vodního díla zavedla účastníky akce do přehradní štoly a též do útrob vodní elektrárny.

S vodárenskou technologií výroby elektřiny seniory seznamoval vedoucí hrázňý J. Vraga.

Další informace o vodním díle Slezská Harta a poutavé letecké i jiné snímky si senioři prohlédli na informačních panelech, umístěných v útrobách vodního díla.

Bruntálsko neoplývá pouze stavebními unikáty. Jedna z mnohých pamětihodností stojí v jižní části

masivu Nízkého Jeseníku. Je to více než 600 let starý hrad Sovinec. A právě tam zamířily kroky jedné ze skupin seniorů. Za krásného počasí si prohlédli jak exteriéry, tak i interiéry hradu. ➔

1. říjen Mezinárodní den seniorů

Každoročně si připomínáme Mezinárodní den seniorů (MDS). Tentokrát jsme setkání zástupců mnohých členských, ale i nečlenských seniorských organizací z celého kraje uskutečnili ve Společenském domě města Bruntál za podpory města, jehož starosta pan Petr Rys hned v úvodu přivítal všechny přítomné.

Slavnostním odpolednem se nesla hudba, zpěv a tanec.

Část programu byla věnována představení nejaktivnějších seniorských organizací, z nichž nejvýše byl vyhodnocen Klub seniorů z Dolní Lutyně. ▼

Dále to byly organizace z: Tiché, Třince, Stříteže, Příbora, Palkovic, Hlavnice, jakož i kolektivy: Společnost senior, z.s. učitelské a železniční odbory. Domov pro seniory Korýtko a spolek SENIORS. Ocenění patřilo též obci Hlavnice, mikroregionu Stonávka, městům Příbor a Třinec jakožto

obcím a městům seniorům nejpřívětivějších. Místostarostka obce Hlavnice paní Alena Nezmarová účastníkům setkání představuje svou obec... ➔

Nezapomněli jsme ani na představení úspěšných seniorských sportovců - krajských přeborníků a medailistů z celostátních a slovenských sportovních her. Ne všichni zájemci se mohli setkání z kapacitních důvodů zúčastnit. Poděkování patří Moravskoslezskému kraji, který svým finančním příspěvím umožnil tak ekonomicky náročnou akci realizovat.

Moravskoslezského kraje

Na prahu roku 2017

Ono se to nezdá, ale je to tak.

Vedení Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje (KRS) už musí mít jasno co by se v kraji, zejména mezi seniory, mělo v roce 2017 dít. Čtenářům SeniorTipu předkládáme náš záměr.

KRS spolu s některými svými členskými organizacemi hodlá v roce 2017 uspořádat tyto akce a kampaně :

- Přehlídku kulturních dovedností seniorů, a to ve všech uměleckých oborech, o něž senioři projeví zájem.
- Vlak/y přátelství (Slovensko).
- Sportovní hry seniorů.
- Poznáváme svůj kraj (pravděpodobně opavský okres).
- Přednáškový a informační cyklus ke společenské bezpečnosti seniorů.
- Celokrajské setkání seniorů u příležitosti Mezinárodního dne seniorů.
- Kampaň „Hledáme neaktivnější seniorské organizace“.
- Kampaň „Obec, město, mikroregion seniorům nejpřívětivější“.

Rádi přijmeme i váš námět k celokrajským aktivitám. Rovněž vítáme projevení vašeho předběžného zájmu o jednotlivé výše uvedené akce, abychom mohli co nejpřesněji naplánovat kapacitu prostor a přeprav do míst konání akcí. Jste zváni a předem děkujeme za zpětnou vazbu. Pište do schránky aktivity-krs@ms-seniors.cz .

VÝZVA

Vyzýváme nečlenské seniorské organizace i jednotlivé seniory k zapojení se do jednotného seniorského hnutí v našem kraji.

Je nás dost natolik, abychom své oprávněné zájmy v kraji, městech a obcích demokratickými postupy prosazovali společně.

Informace o kolektivním i individuálním členství najdete na webových stránkách www.ms-seniors.cz .

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme všem partnerům, obcím, městům, organizacím i jednotlivcům za spolupráci v roce 2016. Neradi bychom na někoho zapomněli, ale významně nám při organizaci našich akcí pomohli :

Statutární město Havířov
Město Bruntál
Město Rýmařov
Domov pro seniory Frýdlant nad Ostravicí

a desítky účinkujících v našich pořadech a dobrovolní pořadatelé. Též za spolupráci děkujeme aktivním seniorským kolektivům i jednotlivcům - účastníkům našich akcí.

Samostatné poděkování patří hlavnímu partnerovi Moravskoslezskému kraji.

Vedení Krajské rady seniorů MSK

Senior Point i v Ostravě

Svaz důchodců se již více jak 25 let věnuje systematické práci se seniory, proto předseda Svazu důchodců ČR Ing. Pospíšil uvítal nabídku obecně prospěšné společnosti Společně, o.p.s. z Brna na spolupráci při realizaci kontaktního místa Senior Point v Ostravě.

Slavnostního otevření druhého Senior Pointu v Moravskoslezském kraji se zúčastnil předseda Svazu důchodců ČR ing. Pospíšil, zástupce Magistrátu města Ostravy Mgr. Pavelková Martina, Ing. Marcela Pavlicová z oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, Bc. Pospíšilová Liana, zástupkyně vedoucího z úseku prevence a propagace Městské policie Ostrava, předsedkyně Krajské rady MSK SDČR Zlatoška Paršová a místopředsedkyně Krajské rady seniorů MSK Mgr. Marie Návratová.

Projekt, který před více jak pěti lety vznikl, se za dobu existence rozšířil do 5 krajů České republiky a obsloužil již více jak 48 000 důchodců, což svědčí o jeho prospěšnosti.

Ředitel Senior Pointu Ing. Lukáš Vaculík zdůraznil, že pro zájemce Senior Pointu zajišťují nejen volnočasové aktivity, ale také rady, praktické informace a odbornou pomoc. Snaží se oslovovat další partnery, kteří se podílejí na přednáškové a vzdělávací činnosti.

A co nabídne Senior Point v Ostravě?

Vyškolenou obsluhu, která pomůže najít potřebné informace z oblasti:

- bezpečnosti, prevence a sociální oblasti
- přístup k počítači s internetem
- nabídku volnočasových aktivit
- zajímavé přednášky a besedy

Otevřeno je každý čtvrtek od 9.00 - 14.00 hod. a všechny služby jsou ZDARMA. Senior Point sídlí v rekonstruovaných prostorách U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava, tel.: 596 104 222, email: ostrava@seniorpointy.cz.

Ing. Daniela Prošková, MO SDČR Ostrava

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK
www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava
tel: 721 515 012 E-mail: kraj.ska.rada@ms-seniors.cz

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol např.

na téma „**Dětství mé babičky, mého dědečka.**“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přibližujeme.

Vánoce mojí babičky

Když byla babička malá, bydlela ještě na vesnici se sourozenci a rodiči. Tehdejší Vánoce se od našich dnešních poněkud lišily, ale ne zrovna moc. Ráno, když se vyspala a rozkoukala se, si vzpomněla, co je za den. Měla sice hlad, ale rozhodla se „držet půst“ a čekat na zlaté prásátko. Cukroví se samozřejmě jako jídlo moc nebralo, takže si klidně mohli něco vzít. Po tom, co nějak přečkala oběd, jen čekala. Toto čekání si se svými sourozenci později zkrátili zdobením vánočního stromčku. Na vánoční stromček dávali nejspíš toto: baňky, jablíčka, svíčky, slaměné ozdoby a pár dalších věcí. Některé věci přežily až do dneška, například slaměné ozdoby a skleněné baňky, ještě i s voskem ze svíček.

Pouštěli lodičky, krájeli jablíčka, stříleli karbidem (něco jako petardy)... Pak už byl pomalu čas jít se ustrojit. Slavnostně oblečení se sešli v nějaké místnosti. Pomodlili se a začali konečně večeřet. Samozřejmě dodržovali zvyk, že nikdo kromě hospodyňky nesmí odejít od štedrovečerní večeře.

Jako dárky dostala například: štrampale, ponožky, papuče, gumáky... Kdysi dokonce Rotschildové, kteří tam měli zámek, rozdávali dětem balíčky. Ale to byla babička moc malá na to, aby si to pamatovala. Na 1. svátek vánoční - Boží hod měli husu, ale děti ji nejedly, protože jim nechutnala.

Ze Silvestra na Nový rok se nijak nebavila, protože nebyla televize. Dospělí poslouchali rádio nebo se bavili mezi sebou u stolu. Určitě to byly krásné Vánoce. Lepší než v dnešní době počítačů a Facebooků.

Benedicta Krůželová
ZŠ Ostrava-Hrabůvka, Mitušova

Babička

Babička je osobnost s mnoha názory a se spoustou vzpomínek. Rádi se s ní sejdeme, popovídáme o minulosti, jaké to bylo za jejího mládí, jak se učili anebo jaké byly třeba jejich babičky. Zároveň nám vždy poradí, vyslechnou i pomůžou.

Když jsem si nejednou takhle s babičkou povídala, většinou to bylo o jejím dětství. Jak chodili v zimě na rybníky, v létě běhali po poli a hráli různé hry, když měli splněné své povinnosti. Dnes je to vše jinak. V dnešní době děti nechodí ven a nehrajou si. Jejich nynějším kamarádem je většinou počítač nebo tablet.

Moje prababička byla rázná žena, sebevědomá a na svůj věk krásná. I když už tady dnes se mnou není, aby mi mohla vyprávět své životní příběhy, vždy si budu pamatovat ty, které mi stihla říct. A proto bych toto povídání věnovala hlavně své babičce.

Vánoce... svátky klidu a rodinné pohody. Dnes pro mnohé děti hlavně o dárkách. Kdysi to však bylo všechno jinak. A proto si povíme něco o babiččiných Vánocích.

Holky vstávat, je Štědrý den. Dnes každá z vás musíte udělat radost zvířatům“, řekla jejich matka. Maruška s pěti sestrami se ráno teple oblékly a každá si šla odbyť své povinnosti. Maruška měla na starost krávu, jménem Liza. Vešla do chléva, nachystala podestýlku, čistou vodu a jako vánoční dárek ji vzala na procházku. „Cink, cink...“ S každým Líziny krokem se ozýval její zvoneček. Po odvedené práci se šly sestry nasnídat. Nato otec všechny zaúkoloval. Když bylo vše nachystáno, sedli si ke stolu. Menší děti si hrály a starší si povídali, poslouchali rádio s koledami. „Děvčata, je nachystaná štedrovečerní večeře.“

Všichni usedli ke stolu s hrachovou polévkou, bramborovým salátem a smaženým kaprem. Později se posadili kolem živého vánočního stromčku a rozdali si dárky. Mladší děti dostaly hračky a starší vždy jednu věc, kterou potřebovaly. Večer po rozdání dárků se šli společně projít do lesa. Když Maruška se sestrami uléhala do postele, povídaly si o nádherných Vánocích a přemýšlely, jaké budou asi ty další.

I když už žádné jiné babiččiny vzpomínky neuslyším, budu vždy na ni myslet a pamatovat si naše společné zážitky, abych i já jednou mohla svým vnoučatům vykládat své vzpomínky.

Anna Ošutová
ZŠ Ostrava-Michálkovice

Hledáme babičku nebo dědečka

Jsme mladá 4členná rodina a touto cestou hledáme babičku nebo dědečka pro naše děti. Žijeme v Ostravě, máme dvě holčičky (1 a 3 roky). Táta je advokátní koncipient a den i noc pracuje v advokátní kanceláři a já jsem matka na rodičovské dovolené.

Než jsme založili rodinu, téměř každý víkend jsme chodili do přírody a bavila nás turistika. Nyní náš čas patří práci a dětem. Naši prarodiče jsou od nás 200km daleko a naše děti baží po kontaktu s babičkou a dědou. I my samotní bychom se rádi seznámili s někým, s kým můžeme trávit čas doma, ve městě, v přírodě, s kým sdílet, obohacovat se a jezdit společně na výlety. Jestli jsi tady někde, babičko, dědečku, a máš podobné potřeby jako my, prosím, ozvi se nám a pojdme se seznámit. Těšíme se. (kontakt na rodinku v redakci t.l. viz tiráž)

Jak jsem si znovu vydobyl svobodu

Vyprávění o tom, jak jsem si znovu vydobyl svobodu. Už jste někdy letěli letadlem? Ne? Jestli jste jezevčíkem, tak to snad ani nezkoušejte! Že se k něčemu schyluje, to jsem poznal už podle chování mojí paničky. To se nejdřív vynesl ze sklepa velký kufr a pak do něj pán něco ukládal, aby to vzápětí panička zase s láteřením vyhazovala, a to jen proto, aby tam mohlo přijít něco jiného, stejně zbytečného jako to první. Sledoval jsem to se zájmem nejdřív ze svého křesla, které mám rád, protože tak vidím na všechno pěkně z té správné výšky. Brzy jsem se ale odplížil pod stůl, rychle mi totiž došlo, že přijde řada i na Ferdu. To jako na mě.

A přišla! Ze všeho nejdřív mě změřili, to ještě šlo, za svých 67 cm se rozhodně stydět nemusím, a pak mě šoupli na váhu. To mohlo znamenat jenom jedno: Dietu! Vzpěchoval jsem se, co mi síly stačily, ale panička kupodivu prohlásila, že jsem v normě. Nezapírám, že se mi ulevilo.

Ten přísně řízený příjem pokrmů coby hlavní část léčebného, rozuměj redukčního procesu, který po vážení obyčejně následuje, totiž absolutně nesnáším. To hlavní ale teprve přišlo.

Zverex neboli Zoo mám za normálních okolností velmi rád, protože se tam dá ledasco dobrého oblíznout. A když ne hned, tak doma po nákupu. Tedy - za normálních okolností! No ale řekněte sami, co je na vybírání přepravy normálního? Vyzkoušeli jsme jich několik. Pořádně jsem se pokaždé natáh, aby pochopili, že nejsem žádná mrňavá čivava, která se vejde třeba do čepice. Rozměry dané letovým řádem mluvily jasně: 49 x 34,5 x 23 cm. Strkali mě dovnitř po zadku i po hlavě, do jedné tašky jsem se nevešel ani stočený a v další se dusil.

„Vy ale máte dlouhého psa!“ poznamenala vysíleně prodavačka. No to bych řek, usmál jsem se pod fousy, jenže radovat se předčasně, to nemá ani jezevčík, a tak jsem nakonec dostal novou cestovní tašku! Tak tomu říkají oni, ale je to prachspřstá klec!

Urazil jsem se, jak jinak, a kdo mě trochu zná, tak ví, že tohle já umím! To bylo samé Ferdo sem, Ferdo tam - a Ferda nic! Odprošovali mě kuřecími prsíčky s kůžičkou, to nebylo špatné, ale co naplat, taška dál výhrůžně trůnila v rohu pokoje. Nejdřív mě na ni zvykali po dobrém. Vábili mě dovnitř všelijakými návnadami, jako je můj opelichaný plyšák, a nakonec i důmyslnějšími nástrahami, kterým ani se-beapatičtější a k pokrmu zcela otupělý jezevčík nemůže odolat. Tím já rozhodně nejsem, a přesto mě nenachytali. Jednak mi to prostě pálí a pak - copak panička neříká, že mám krk na závit? Stačilo mi ho jen ještě o kus vytočit a povytáhnout a už jsem couval i s lákavou pochoutkou do bezpečí. Zkrátka a dobře, dovnitř mě nedostali. Nakonec to vzdali s tím, že nějak to dopadne!

Ve dnu "D" jsem byl psychicky pořádně vystresovaný, a kdo by nebyl? Jako kabinové zavazadlo smí spolu s pány cestovat kromě psa už jen kočka, králík nebo činčila, a to jsem

očividně nebyl, přesto si mě letuška u odbavovací přepážky dlouho kysele prohlížela, poměřovala mě i tašku a nakonec velkoryse usoudila, že to by šlo. „To“ mě tedy pořádně nažhavilo!

Bezpečnostní kontrola byla jiného názoru, jen co můj obojek spustil alarm. Tak nebezpečný předmět musel být ovšem ihned odstraněn a podroben rentgenu. Byl jsem volný a vystartoval! Paní ovšem vyděšeně za mnou, vždyť co kdybych se v tom zmatku ztratil? To se ovšem vůbec, ale ani trochu nelíbilo ochrance. Běhal jsem mezi nimi a staral se o zábavu, detekční rám výstražně ječel a pán se potýkal s bezpečáky, kteří ho bez pardonu identifikovali jako osobu ošemetnou a veskrze podezřelou. Zdálo se, že na legrace není nikdo naladěný, ale kdybych chtěl a kdyby mi pánů nebylo líto, moh jsem všechny ještě pořádně prohnat.

Konečně jsme se všichni bezpečně octli v tranzitním prostoru, do kterého se už nikdo bez letenky nedostane. Otevřela se odletová brána a mně bylo jasné, že teď už jde skutečně do tuhého.

Lidé jsou různí. Někteří, jak dostanou čepici nebo dokonce uniformu, můžou samou důležitostí prasknout. Ten v odletové bráně patřil mezi ně. Ještě cestou k letadlu za námi pokřikoval, že pes je zavazadlo a jako takové musí... prostě musí...! A tak mě strčili do klece - a bylo to! To udělali mně, právoplatnému členovi smečky! Mně, kterému samozřejmě a bez váhání přenechávali své místo v posteli, no chápete to? Vykonavateli tak krutého, hrubého, fyzického i psychického násilí byli moji pánečkové, a to bolelo nejvíc. To jsem měl cestovat jako ten poslední nýmand v tak stísněném prostoru a k tomu na zemi pod sedadlem?

Motory řvaly a mně se zdálo, že všechno každou chvíli vyletí do povětří. Co budu zapírat, strach jsem měl, ale přece jsem nemoh jen tak nečinně čekat? Copak nepatří svoboda pohybu k základním pilířům práv a svobod?

Dal jsem se do práce. Dostat z otvoru jištěného dvojím zipem a bezpečnostní petlicí hlavu, bylo to nejtěžší, ale pak už to šlo. Než jsme doletěli, tu klec jsem rozkousal na cimpcamp a když jsme přistáli v Praze, vyšel jsem ven po svých, tedy přesněji v náručí mé milované paničky, už jako svobodný a hrdý obyvatel planety Země.

Blanka Kubešová

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z.s. za přispění grantu Statutárního města Ostravy, Městského obv. Moravská Ostrava a Přívoz, Statutárního města Havířova, města Rýmařova a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Přibyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Neprodejně. Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČO 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Den seniorů v Clarionu

Jsme ostravští senioři organizováni v ČMOS pracovníků školství - OROS Ostrava. Naše vedení pro nás každoročně chystá bohatý program vycházek, exkursí, rekreačních pobytů i kulturních pořadů. Všechny akce jsou přijímány s nadšením. Vždy se rádi setkáváme se svými vrstevníky a toužíme se dozvědět něco nového o městě, kraji a samozřejmě o novinkách v životě účastníků setkání.

Jako každým rokem, tak i letos v listopadu se 137 bývalých zaměstnanců školství sešlo v Clarionu v O.-Zábřehu při kávě a koláčích na oslavě Dne seniorů. Odpoledne nám vyplnili krásnými swingovými melodiemi studenti Matičního Gymnázia. Milými hosty byli strážníci Městské policie Ostrava Bc. Liana Pospíšilová a Bc. Roman Sviderský.

Předsedkyně sekce seniorů při OROS PŠ Ostrava, paní Marie Návrátová zhodnotila uplynulé období minulého roku a představila vizi akcí na další rok tak, aby se senioři měli na co těšit a plánovat. Zajímavé také bylo vystoupení paní Marie Krahulíkové a Emilie Altmanové. Obě seniorky jsou účastnicemi projektu Městské policie Ostrava, Úseku prevence a propagace s názvem „Senior jako posel prevence“. Na něm se jedenkrát do měsíce schází skupina 20 seniorů ze všech klubů z Ostravy. Náplní projektu je bezpečnost seniorů na ulici a doma, první pomoc, sebeobrana, senioři v dopravě, oběti trestných činů, domácí násilí.

Paní Altmanová vystoupila s obecně známým problémem, který tíží seniory snad nejvíc - "šmejdí". Tato problematika je stále živá a seniorům je nutné neustále připomínat staré a nové praktiky prodejců čehokoliv.

Paní Krahulíková si vybrala z projektu oblast bezpečí seniorů doma. Městská policie zajišťuje řetízky a senior linky pro osamocené občany se zdravotním a sociálním handicapem. Věříme, že i další oblasti, které projekt obsahoval, jsou natolik zajímavé, že na dalších setkáních budou senioři také tak zaujatě poslouchat obě aktérky, jako při Dni seniorů - „školáků“ - v Ostravě.

...a ještě jedna, pro nás důležitá věc. Naše sekce byla ohodnocena KRS MSK Čestným uznáním za práci pro seniory v oblasti školství. To nás zavazuje k ještě lepší práci.

J. Kašingová,
zástupkyně sekce seniorů při OROS PŠ Ostrava

Luštění křížovek v kraji

Do soutěže Křížovkářská liga se zapojilo v Moravskoslezském kraji 1184 lidí v seniorském věku z 25 měst a obcí a 24 klubů seniorů.

Vyhodnocení a losování cen proběhlo v říjnu ve velkém sále Domova pro seniory Slunečnice v Ostravě - Porubě. Losování cen za asistenci organizátora akce p. Sekaniny provedl hejtmán Moravskoslezského kraje pan Miroslav Novák. Ten rovněž každému vylosovanému výherci předal malou pozornost.

Programem provázal ředitel DS Slunečnice pan Baran - k poslechu hrál pan Fiala. Senioři napjatě očekávali zda se právě na ně usměje štěstí ve formě výhry. Hlavní ceny - zájezdy do vánoční Vídně a Wroclavi obdrželi Hana Jiroušková z Bruntálu, Anna Šebestová z Havířova, Jaromír Kuča a Jaroslava Chmelková z Orlové a Jaromíra Pěronkevičová z Ostravy. Na počet obyvatel nejvíce luštitelů pocházelo z Bohuslavic na Hlučínsku; žije zde 1600 obyvatel a křížovky vyluštilo 41 seniorů.

Děkujeme organizátorům a patronům soutěže, kterými byl Moravskoslezský kraj a výrobna Marlenka. Těšíme se na pokračování této zajímavé aktivity pro seniory.

Helena Čiklová, sdružení seniorů OSŽ Ostrava hl.n.

Plavba po Ostravici

Na pozvánce klubu Společnosti senior, z.s. bylo motto: **"Jedinečný zážitek, možná i adrenalin."** Tak to i jednoho zářivého pátečního odpoledne skutečně bylo. Uskutečnila se plavba na raftu po Ostravici od Loděnice u hradní lávky k Památníku osvobození v Komenského sadech.

A jaký byl průběh? Instruktor a současně kormidelník nám vysvětlil průběh plavby a způsob pádlování, který jsme si vyzkoušeli na břehu. Navlékli jsme si záchranné vesty, nalodili jsme se a odrazili od břehu.

Foto: Zdeněk Vašátka

Propluli jsme pod třemi mosty, vyhnuli se slalomovým brankám a zdolali jsme podle pokynů kormidelníka peřeje. Pohled z vody na okolí je nádherný!

Stačili jsme se pozdravit vodáckým pozdravem "Ahoj" s lidmi na břehu i mostech a šťastně jsme plavbu zvládli včetně vylodění. Zůstaly nám opravdu nezapomenutelné zážitky! Příští rok se chystáme a těšíme na další plavbu.

Šest "statečných seniorů" Společnosti senior Ostrava

Ze života klubů

STŘÍPKY

Pomoc a dobrá vůle...

Již dříve jsme v našem časopise (1/2014) přinesli informaci o aktivitě členů klubu Společnosti senior - sběru plastových víček pro nemocného Tomáška.

Víčka členové sbírají a předávají dále prostřednictvím Základní školy Dětská v Ostravě-Porubě. Vedení školy jako výraz poděkování seniory pozvalo na slavnostní představení svých žáčků, které se seniorům moc líbilo.

Zajímalo nás, jak tato aktivita - sběr plastových víček pokračuje a jak mj. pomáhá malému Tomáškovu v jeho léčení.

Maminka Tomáška Berky napsala:

Samozřejmě, že sběr víček nám velmi pomáhá. Sice nepokryje celou částku, ale aspoň nějakou část z ceny. Sehnat peníze na léčbu je velmi náročné a tak víčka nám doopravdy moc pomáhají a jsme za ně moc vděční. Tomášek v březnu opět podstoupil další léčebnou terapii, která trvala 4 týdny. Odjížděl ve špatném stavu co se týká dolních končetin. Měl je velmi spastické. Během léčebné terapie se spasma uvolnila a končetiny jsou lépe protažitelné. Posílil si tam trupové svalstvo a samozřejmě i dolní končetiny. Léčba mu pomáhá a jeho stav se tím pádem nezhoršuje.

Posílit stabilitu trupu je pro chůzi velmi důležité a tak stále na tom pracujeme. Tomík po této léčbě je schopen bez opory zůstat v kleku aniž by se něčeho přidržoval. Zatím to je jen chvilka, ale když už dokázal tohle, tak věřím tomu, že chvilka se bude prodlužovat. Musíme hodně cvičit i doma a taky samozřejmě nám v tom moc pomáhá jeho soukromý fyzioterapeut. Toho si samozřejmě platíme. Chodíme k němu jednou týdně a podává mi velmi důležité informace, jak správně s Tomáškem mám rehabilitovat i doma. Jelikož Tomík je už velký a těžký, tak to jde samozřejmě hůř, ale snažíme se cvičit každý den. Taky jsem mu začala provádět masáže na uvolnění, tak snad i to nám pomůže. S dopomocí je schopen po bytě ujít pár krůčků.

Taky díky léčbě jsme Tomíkovi mohli pořídit Loped - je to něco jako tříkolka pro malé děti. Tím, že si v lázních posílil dolní končetiny tak je schopen jezdit i na Lopedu. A to jsou taky úžasné výsledky. Takže úspěchy máme a doufáme, že další pokroky vpřed nás ještě čekají.

Že se do sbírky zapojili i důchodci, tak to jsme nevěděli. Určitě bychom chtěli i jim moc poděkovat, že nám tak pomáhají. Samozřejmě také moc děkujeme i studentům a celé vaší škole. Jste úžasní sběrači víček.

S pozdravem Berková Radka

Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz pozval seniory na tradiční setkání u příležitosti **Dne seniorů**. Oblíbená akce se konala 21. září 2016 v Domě kultury města Ostravy. A aby se oslav mohl zúčastnit opravdu každý, konala se oslava hned dvakrát.

Účastníci se potěšili vystoupením dětí, taneční show, nejvěrnějším českým imitátorem slavného zpěváka Elvise v podání Elvis revival nebo Stanley's Dixie Street Bandem. Jako každý rok nechybělo pohoštění a dárek pro každého.

Koordinační rada seniorů Ostrava (KCSO)

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů, přidejte se k nám. Schůzky seniorů se konají jedenkrát měsíčně v 9:00 hod. na adrese: Na Jízdárně 18 (za Krajským úřadem), Ostrava 2.

Schůzky v roce 2017:

18. ledna; 15. února; 15. března.
Kontakt: Ing. Jaroslav Feix,
předseda KCS Ostrava
Telefon: 606 411 643

Vedle prosazování obecných zájmů seniorů se vedení KCSO snaží zajišťovat akce kulturního a společenského charakteru. Členky vedení KCSO, Knihovna města Ostravy a Středisko volného času na Ostrčilově ul. v Moravské Ostravě se mj. dohodly na vzájemné spolupráci při realizaci osvětových, kulturních či vzdělávacích akcí a aktivit směřujících k mezigeneračnímu poznání.

První velké setkání ostravských seniorských klubů

Je spousta seniorů, o kterých můžeme bezesporu říci, že svojí aktivitou předčí mnohem mladší ročníky. Tito senioři vědí, že v dnešní době se nelze spoléhat na to, že jim někdo připraví zajímavý program, ale je potřeba různým možnostem a nabídkám jít naproti svou vlastní aktivitou. Činnost těchto aktivních seniorů byla prezentována na Setkání klubů seniorů, kterou ve spolupráci s KCSO připravil Dům kultury Akord v Ostravě-Zábřehu.

Šlo o první setkání seniorských klubů z Ostravy, které svými aktivitami dovedou bavit sami sebe i ostatní. To potvrdili během dvouhodinového programu, který byl sestaven z výstupů, které si senioři sami připravili.

Poděkování

S nabídkou spolupráce se seniory přichází i OC Forum Nová Karolina. Nabízí možnost konání setkání v prostorách Fora i exkurze po FNK. Koordinační centrum seniorů Ostrava podpořili také finančně. Na jeho provoz a aktivity věnovali 7175 korun, které byly vybrány v rámci festivalu Oktobeerfest na dobrovolném vstupném.

Děkujeme.

Zpívání je láska i řehole

Když v roce 1985 přišla do tehdy ještě Státního divadla v Ostravě z olomouckého divadla, jmenovala se Böhmová. Také její manžel byl operním pěvcem a oba v Ostravě společně úspěšně zpívali. Na ostravská divadelní prkna ji přivedl M. Nekvasil. Velice se mu líbila v olomoucké Smetanově „Hubičce“ a pozval ji do Ostravy. Eva se téměř rok rozmyšlela než nabídku přijala a určitě dodnes toho rozhodnutí nelituje... „To skutečně ne. V ansámblu ostravského divadla je totiž výborná atmosféra. Málo závidí, především mezi sólisty“, říká paní Eva.

Pěvecká kariéra **Evy Dřízgové-Jirušové** se v Ostravě rychle rozvíjela a hlavních sopránových rolí přibývalo. Není snad ani možné všechny v tak malém nahlédnutí do života paní Evy vyjmenovat. Byla to např. Rusalka v Dvořákově pohádce nebo Mimi v Pucciniho Bohémě. Dodnes vzpomínám na toto skvělé ostravské představení, kde svým pěveckým výkonem doháněla citlivé diváky až k slzám... Stejně skvělá byla paní Eva v Pucciniho Madame Butterfly, ale i ve Smetanově Prodané nevěstě.

Její Mařenka byla jednou z nejlepších. Od svého nástupu do našeho divadla se cho-dilo nejen na insce-nace, ale také na paní Evu, když zpívala. Její půvab a osobní kouzlo spojené s vytříbeným sopránem obdarovávalo publikum vrcho-vatě. Vždy, když vidím paní Evu, ale i další umělce v operách, obdivuji, jakými skvělými jsou pěvci. Musí zvládnout italštinu, francouzštinu, jazyky, kterými třeba běžně nemluví, k tomu dát postavě ten pravý výraz, pohyb a citový projev.

Paní Eva Dřízgová pochází z Blanska, kde začala své první krůčky ve zpívání v lidové škole umění. Zpívala ve sboru i v malých sólech. Pak přišla Janáčkova konzervatoř v Brně. Tam objevila skutečnou krásu opery, a to už v ní zůstalo navždy. Po studiu nastoupila do divadla v Olomouci, kde pobyla dva roky. Ráda zpívala Terinku ve Dvořákově Jakobínu nebo Vendulku ve Smetanově Hubičce a samozřejmě mnoho dalších.

Jenůfa; Její pastorkyňa

ve výchově dcery nebo roli manželky. Protože v životě ale nebývá všechno zalito sluncem, tak zůstala s dcerou sama. Na pomoc měla ale svoji milou maminku, která vždy ráda přijela a pomohla. „Ochotně pomáhá i dnes, ale musím mít pro ni vždycky připravenou nějakou práci. Pokaždé se hned ptá co bude dělat, s čím může pomoci. Protože už to znám, tak jí dopředu vyjmenuji, co všechno potřebuji udělat. Důležitý je ten pocit potřeby. Však to znáte, je to prostě moje zlatá milovaná maminka...“, říká paní Eva.

Mařenka - prosinec 2016 s Jeníkem Richardem Samkem

Pak přišla Ostrava a řada stejně krásných rolí. Druhé manželství s hudebním skladatelem Eduardem Dřízgou trvalo sedm let a spolu mají dceru Kláru, která už je dnes také mamin-kou. Paní Eva zvládala dobře všechny role, ať už ty na jevišti nebo ty

Vraťme se však do divadla. Je třeba říci, že v roce 1995 do Ostravy nastoupil italský dirigent Paolo Gatto. Erudovaný a s představami o tom jak by měl vypadat zdejší divadelní orchestr. Byl u obecnstva velmi oblíbený. Samozřejmě miloval italský repertoár, který ztvárňovala v hlavních rolích i paní Eva. Trvalo jen krátce a mezi nimi přeskočila ona známá jiskra. Takový bývá život v operních domech od dávných dob. Dirigent a nejlepší sólistka...

„Paolo mi velmi pomohl i odborně. Byl dobrým pedagogem hned v začátcích naší spolupráce. Studoval se mnou role a obě Thálie mám také díky jeho vedení. Pracoval se mnou i velmi přísně, a to se zúročilo“, usmívá se paní Eva. „Dnes už máme spolu patnáctiletého syna Nicolase, který studuje v Ostravě na gymnáziu“, dodává.

Došlo také na otázku, zda se tato naše oblíbená pěvkyně prezentovala i v cizině a kde všude. „Ano byla jsem v různých zemích. Pracovala jsem i pro Milánskou La Scallu, ale jen jako náhradnice za hlavní představitelku, která ale neonemocněla, takže jsem se italskému publiku v Miláně nakonec nepředstavila. Stejně to byl velký zážitek. Zpívala jsem s velkými i menšími orchestry, projela jsem Evropu, zpívala jsem i v Japonsku, pak s Mnichovskou filharmonií, filharmonií v Kolíně nad Rýnem a mnoha dalšími významnými orchestry. Byly to nádherné a nezapomenutelné zážitky a zkušenosti.“

Jak vím, nyní se už několik let paní Eva věnuje pedagogické činnosti na Janáčkově konzervatoři i Ostravské univerzitě. „Je to práce náročná a stále více poznávám, jak je zodpovědná. Je někdy až vyčerpávající. Když jsem byla mladá, starala jsem se jen o svůj hlas, role, potom i o malou rodinu. Ale tato práce, která mě baví, je docela jiná, protože mám zodpovědnost za své žáky. Chci ji dělat samozřejmě s plným nasazením. Musím však říci, že mám na své studenty štěstí. Třeba Veronika Holbová, která vloni zvítězila na Mezinárodní pěvecké soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech. Nyní se připravuje na krásnou roli Violety Valéry ve Verdiho La Traviatě a dále také bude studovat pro ostravskou inscenaci Rosinu v Rossiniho Lazebníku Sevilském. Veronika je skutečný talent. Učím rovněž Patricii Janečkovou, která před lety zazářila také jako nadějný mladý talent v soutěži Československo má talent. Je ctižádostivá, pilná, nadaná. Zvítězila také před 2 lety v pěvecké soutěži Musica Sacra v Římě. Byla nejmladší účastnicí z více jak dvou stovek adeptů - na konzervatoři u mne studuje čtvrtým rokem.“ S paní Evou, jako pedagožkou, by se o její pedagogické práci dalo povídat ještě dlouho. Ale i tato kapka snad pootevřela našim milým čtenářům dveře do jejího zajímavého života. Ještě je třeba říci, že se ona sama v poslední sezóně přesouvá do jiných rolí než jsou mladé dívky. V Prodané nevěstě bude zpívat roli Ludmily-maminky Mařenky a v opeře Benjamin Brittena „Zneuctění Lukrécie“ nastuduje roli vypravěče. „Člověk musí vědět, že s věkem je nutno se smířit a já vím, že nemohu stále zpívat rozverně Mařenky nebo Lišky Bystroušky. Všechny své více než třicetileté zkušenosti se pokusím svědomitě předat dál. Víím ale, že z každého žáka mi nevykvete mimořádný pěvec...“

Paní Eva ještě prozradila, že nadcházející Vánoce budou opět tradiční s kaprem, salátem a cukrovím. Ale letošním největším dárkem pod stromečkem bude očekávaná vnučka, která se má narodit dceři Kláře. Babička určitě bude účastna všech příprav i velké události, zrození nového života. My - diváci - se budeme těšit na její další role v Národním divadle moravskoslezském.

Hana Kuchařová

Těší mě pomáhat...

Podané ruce - osobní asistence oslavily v letošním roce 15. výročí založení organizace. Poskytují službu osobní asistence lidem se sníženou soběstačností, kteří si přejí zůstat v domácím prostředí, ale potřebují pomoc druhé osoby v různých ohledech každodenního života - při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, při zajištění chodu domácnosti, při obstarávání osobních záležitostí, ale také např. doprovod na sportovní a kulturní akce. Služba probíhá až 24 h. denně a 7 dní v týdnu, podle potřeby a dle aktuálních personálních a finančních možností. Podané ruce - osobní asistence působí v Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji.

Začátky a práci organizace přibližujeme v krátkém rozhovoru s ředitelkou, paní Bc. Helenou Fejkusovou:

Organizace vznikla v roce 2001. Zajímalo by mě, co bylo Vaším osobním impulsem pro založení organizace, která by se zabývala osobní asistencí?

HF: Pracovala jsem v nemocnici jako vrchní sestra na ortopedickém oddělení. Práce mne velice bavila a měla jsem kolem sebe skvělý kolektiv lidí. Ale nová sociální služba byla výzvou. Otevíraly se otázky, zda je to potřeba, zda to zvládnu, kde se na službu najdou peníze a mnoho dalších. V občanském sdružení Podané ruce jsem v té době byla už rok předsedkyní, a když vyvstala otázka, kdo bude personálně vést osobní asistenci, brala jsem to jako svou povinnost. Byla to výzva a krok do neznáma.

Pokud bych to neudělala, byla bych sama sebou zklamaná. A celá ta léta jsem ničeho nelitovala. Těžké začátky, velké dobrodružství, ale vím, že jsem udělala správný krok.

Co bylo v počátcích nejtěžší, nejsložitější?

HF: Každý den byl svým způsobem těžký. Nabízeli jsme novou a neznámou službu. Museli jsme prolomit nedůvěru a přesvědčit o potřebnosti služby zastupitele obcí a měst.

Někdy až osobní zkušenost některých starostů pomohla změnit jejich názor na naši organizaci i námi nabízenou pomoc. To, že osobní asistence může mnohé vyřešit nebo alespoň významně lidem s postižením i jejich rodinám pomoci, zjistili tím, že sami o naši službu požádali a využívali ji. Dále hledání vhodných spolupracovníků v pozicích osobních asistentů i asistentek, spolupráce s rekvalifikačními agenturami, hledání dostatečných finančních prostředků pro zaměstnance. To bylo velké dobrodružství minulých let, ale je to vlastně stav trvalý. Stále hrajeme hru "Nejistá sezóna". V neziskovém sektoru, který poskytuje sociální služby, je to normální fungování.

V organizaci celou dobu pracujete, bdíte nad ní, řešíte zapeklité situace, radujete se z úspěchů. Co je pro vás největší hnací silou?

HF: Pro mě osobně je každý den významný. Někdy obdržím e-mail s poděkováním od rodinného příslušníka klienta. V několika větách je shrnuto to, jak jsme pomohli, jak je člověku dobře, když zjistí, že není na problém, bolest, beznaděj sám. Těší mě pomáhat. Těší mě hledat cesty pomoci. Ráda pracuji s lidmi, nabíjejí mne potřebnou energii. Co do nich vkládám, to se mi vrací jako dobrý bumerang. Asi největší hnací silou je pro mě úsměv, dík, službou zabezpečený klient. Velmi důležití jsou pro mne zaměstnanci, kteří jdou rádi do práce. Uznání mé rodiny a jejich pomoc mi pomáhá jít dál.

Co byste přála organizaci do dalších měsíců a let činnosti?

HF: Přání "Podaným rukám - osobní asistenci" mám několik. Nadále být spolehlivými poskytovateli osobní asistence. Mít finanční jistotu z institucí. Mít štěstí na výběr spolehlivých pracovníků v přímé obslužné péči - osobních asistentů i asistentek. Být stále organizací rodinného typu, tzn. cítit vzájemnou pospolitost a hrdost na "Podané ruce".

Bc. Jana Marková

Více informací o organizaci Podané ruce - osobní asistence najdete na webu www.podaneruce.eu.

Organizace děkuje za finanční podporu všem donátorům - Statutárnímu městu Ostrava a městským obvodům Ostrava - Jih, Hrabová, Poruba, Mariánské Hory a Hulváky a Statutárnímu městu Havířov, díky kterým může projekt osobní asistence pomáhat mnoha potřebným lidem.

Vítání nového dne

*Když večer uléhám na lože
Zajat potřebou spánku
Netuším ani maličko,
Zda dosním k novému ránu.*

*Noci to bývají podivné,
Plné snů neskutečných,
Co jen to hlava vymýšlí si,
Příběhů fantastických.*

*Zachvácen potem z té hrůzy,
Probouzím mysl zděšeně,
Když zjistím, že stále žiji,
Vydechnu ulehčeně.*

*Kolik těch nocí jen bude?
Kolik mi probuzení zbývá?
Uvidím ještě kapky deště?*

*Uslyším ptáky zpívat?
Uvidím slunko vycházet
Paprsky zlatavými?
Spatřím-li ještě bílý sníh
V korunách stromů jiskřící?*

*Uslyším hlasy svých blízkých,
Uzřím ty tváře milé?
Kolikrát ještě prožiji
S přáteli radostné chvíle.*

*Vítám tě nový dne čarovný,
Jak rád tě opět zřím,
Kolikrát dáš mi tu radost,
Než oči vyhasnou mi?*

Autor: Josef Šimůnek,
Krajská organizace Veterán policie ČR z.s.

Senioři vytvořili obří mozaiku

Sedm a půl metru měří mozaika, která ozdobila stěnu jídelny v Domově seniorů GrandPark v Havířově. Vytvořili ji sami senioři pod vedením aktivizační pracovnice Dagmar Cimalové. „Bílá stěna pod výdejním pultem nebyla příliš praktická, tak jsme se rozhodli ozdobit ji mozaikou z keramických střepů.“

Naši senioři se pro práci nadchli a pracovali na ní tak intenzívně a s takovou chutí, že bylo těžké je od práce odtrhnout,“ podotýká p. Cimalová a zdůrazňuje, že průměrný věk tvůrců mozaiky byl 84 let. Práce na mozaice o rozměrech 7,5m x 0,75m trvala sedm týdnů, ale výsledek stojí za to. „Myslím, že tak obrovskou mozaiku, kterou by vytvořili sami klienti, nemají v žádném zařízení sociální péče,“ usuzuje Dagmar Cimalová. Na výsledek práce jsou hrdí i senioři. „Nebylo to jednoduché, keramické střepy jsou drobné a ostré, byla to docela namáhavá práce, ale stála za to. Je to krásný pocit u srdce pokaždé, když přijdeme do jídelny,“ usmívá se třiašedesátiletý Jan Vala, který byl jedním z tahounů mozaikového týmu.

Jeho slova potvrzuje i 78letá Anička Štefková, kterou práce v keramické dílně velmi baví. „Už mám za sebou několik menších keramických obrazů. Ale tato mozaika byla něco úplně jiného. Tvořila se po částech, takže celou jsme ji uviděli až po instalaci. A ten pocit byl nepopsatelně krásný,“ vzpomíná s úsměvem. Dagmar Cimalová navíc dodává, že i když práce s drobnými keramickými střepy je obtížná, pro klienty má i velký léčebný přínos. Procvičují totiž motoriku prstů a rukou při výběrání barev i při lepení střípků na podložku, ale také představivost a ve velké míře trpělivost.

Pro klienty jsou podobné aktivity přichystány na každý den. Mohou se zabavit výtvarnými pracemi, keramikou, zpěvem, cvičením s terapeutkou, společnými vycházkami či reminiscenční terapií, při které cvičí paměť vzpomínáním na prožité životní události. „Víme, že je to pro naše klienty velmi důležité. Nemají pocit osamělosti a různorodými činnostmi procvičují jak jemnou motoriku, tak své myšlení - což je u starších lidí podstatné,“ vysvětluje ředitelka GrandParku Renata Vávrová.

Cukrářky po padesáti letech

Psal se rok 1977 a do učňovského střediska obor cukrář se přihlásilo osmadvacet mladých lidí, téměř samé dívky, ale i tři chlapi. Ten záměr naučit se za tři roky cukrářskému řemeslu se konal v podhorském městečku Frenštátě p. R. Týden učení teorie a pak týden praxe v Ostravě, nedaleko Černé louky. Tehdy tam měl podnik Cukrárny své centrum a učňovské středisko. Bylo to učiliště s podtextem „sladkého života“.

Už je to 49 let, kdy se tato parta spolužáků rozešla do různých zaměstnání. Dnes už jsou vlastně všichni v důchodovém věku, protože ten čas neuvěřitelně letí. Na své krásné „učňovské“ časy pořád rádi vzpomínají. Aktivní léta už mají za sebou. Cukrařině se věnují jen doma, u vlastní trouby a válu. Jak mi prozradila jedna z „učenek“ paní Miluška, stejně se dlouho tomuto řemeslu nikdo z nich nevěnoval. Nebyla buď příležitost, poptávka nebo byly jiné zájmy. Jen paní Libuška zdatně „cukrařila“ a svoji někdejší garáž v obci Štítina proměnila se svým otcem, na slovo vzatým odborníkem, v cukrárnu. Zakázek přibývalo, protože její zákusky i vánoční cukroví se na jazyku jen rozplývaly. Práce na jedné straně těšila, ale vzala paní „vedoucí“ v podnikání i kus soukromého života a zdraví. Včas si to však uvědomila a začala odpočívat. Dodnes se ale nejen u ní, ale i jinde všichni, kteří jsou ještě „čilí“, co dva roky scházejí a vzpomínají na uplynulá málo sladká léta.

Dámy se scházejí častěji, protože povídání a prohlížení fotek rodinek je pro ně velkou zábavou a radostí. Třída, která se schází i po téměř padesáti letech je jistě ojedinělým případem. Jiné je to u maturantů nebo vysokoškoláků, ale cenné a zajímavé je to i u těch, kteří se naučili pracovat rukama i hlavou najednou. Jak jsem se dozvěděla, kamarádky Jana, Helena, Miluška, Líba a Dana se za nějaký čas zase sejdou, aby si opět ledacos pověděly o svých životních peripetiích. Přejme, aby jim zdraví sloužilo a jejich setkání, ať už v Ostravě, v Opavě nebo v některé okolní vesnici se opakovala i v další padesátce.

Hana Kuchařová

Vánoce slaví skoro každý, ale...

Podle sčítání lidu z roku 2011 se 2 168 952 občanů České republiky přihlásilo k nějakému vyznání či víře.

Co na tento fakt říká **farář a doktor teologie P. Th.Lic Tomasz Sebastian Juszkat, Th.D?**

„Když se člověk podívá, kolik lidí má v autě svatý růženec u zrcátka, tak by řekl, že skoro celá společnost v České republice je hluboce věřící.“ (Úsměv) „Ostatně, je-li člověku nejhůř, tak si většinou vzpomene na Boha a začne se modlit. Čili můj názor je, že každý věří - někdo v Boha katolického a někdo v Boha, kterého si vytvořil.“

Jak vnímáte Vánoce? Co pro Vás osobně znamenají, například ve vztahu k misi Ježíše Krista?

„Vánoce jsou čas, ve kterém by člověk měl pamatovat na obětavost, odpuštění a dávání sebe sama druhým, tak jak to pro nás udělal Bůh, když nám poslal svého syna - Ježíška. Jak už jsme si řekli, podle statistik vyznává víru v České republice přibližně dvacet procent obyvatel, ale vánoční svátky prožívají skoro všichni. Zapomíná se však často na smysl těchto svátků a jejich význam.“

Vy tyto svátky slavíte s veřejností (v kostele) i se svými blízkými (doma). Jak?

„Tradičně. Štědrovečerní večere byla vždy tradičně s rodiči, ale v letošním roce budu slavit jen s maminkou, neboť v září letošního roku odešel otec na věčnost. Večeříme v 17 hodin, abych stihl všechny své mše svaté: mám tři farnosti a ve všech sloužím tzv. Půlnoční mše svaté. Před večeří je modlitba a přání všeho dobrého. A máme polskou kuchyni - boršč z červené řepy s houbovými taštičkami, zelí s hrachem a bramborem a k tomu kapra. K pití se podává kompot ze sušených švestek. Po večeří si rozdáme dárky a společně chvíli posedíme než vyrazím do kostelů. Po poslední mši mám více času a můžu s lidmi promluvit před kostelem, popřát si k hezkým svátkům a dát si s nimi připravený svařák.“

Co lidem u příležitosti Vánočních svátků přejete a jaká přání dostáváte?

„Přeji jen hodně Božích milostí. A dostávám přání hodně zdraví, což mi, mám-li být upřímný dost vadí. Zdraví totiž bez Božího požehnání je k ničemu.“

Máte nějaký příběh ze života, jenž se Vánoc týká?

„Ve farnosti Petřvald u Nového Jičína jsem pro děti zavedl tradici, že každou adventní neděli, které máme před vánocemi čtyři, děti nosí vlastnoručně vyrobené ozdoby na stromeček pro Ježíška. Stromeček je umístěný v kostele v místě, kde se na čtvrtou neděli adventní staví velký Perníkový betlém, který pro naši farnost každoročně peče místní farnice. Dětem za tyto ozdoby dávám po mši svaté sladkou maličkost. A každý, kdo bude mít zájem, se může k nám na tento krásný betlém přijet do konce ledna podívat. (di)

Jak se slaví Vánoce v křesťanském světě - Vánoční zvyky

V Anglii vánoce začínají zapálením svíce na jedli na Trafalgar Square osobou z královské rodiny. Tento ceremoniál doprovází zpěv vánočních koled. Na Štědrý den večer děti větší punčochy na krbovou římsu. Druhý den ráno je najdou plné dárků od Santa Clause. Na Boží hod vánoční se servíruje pečený krocan s kaštanovou nádivkou a bramborami. Dezertem je tradiční pudink. Tradičním zvykem je v době vánoc navštívit baletní představení, kde mezi oblíbené patří především slavný Louskáček.

Ve Finsku lidé věří, že Santa Claus žije v severní části Finska, která se jmenuje Korvatunturi. Na Štědrý den ráno se jí rýžová kaše a pije švestkový džus. Dobrým zvykem je také na Štědrý den zajít na hřbitov zapálit svíčku zesnulým.

Francouzům přináší dárky Pere Noel (otec Vánoc). Jako předkrm jsou na vánočním stole ústřice a bílé klobásy. Hlavním chodem jsou hlemýždi, rybí polévka a pečený krocan s nádivkou. Vánoční roláda je dezertem. Jako aperitiv se podává šampaňské.

Belgičané se vyžívají ve vánoční večeři. Začínají aperitivem a předkrmem, což je většinou nějaký plod moře. Pokračují hlavním chodem, tím je většinou krocan. Jako desert mají "la buche de Noël", což je v překladu Vánoční poleno, tedy sladký koláč s krémem. Dárky nosí Saint Nicholas 6. prosince. O Vánocích se dávají pouze malé dárečky.

V Německu Ježíšek přijíždí na divokém větru. Podle amerického vzoru si Němci zdobí své domy elektrickými žárovkami. Stoly domácností zdobí adventní věnce. Na Štědrý den přináší dárky Der Weihnachtsmann (vánoční muž). Jako tradiční vánoční jídlo se podává kapr nebo husa.

Vánoce v Keni se hodně prožívají v kostele. Kostely jsou vyzdobeny balónky, kytkami a také vánočními stromky. Celé rodiny se scházejí na jednom místě, aby byly opět spolu. Většinou se pořádá velká barbecue.

V USA jsou kromě Santy Clause výrazným znakem Vánoc bohatě ozdobené domy, na které si Američani vysloveně potrpí. Nejčastěji se o Vánocích jí krocan s různými přílohami

Na Novém Zélandu jsou Vánoce uprostřed léta. Proto obyvatelé pijí studené nápoje a jedí studenou šunku. Na vánoční večeři se chodí na pláž nebo na jiné místo vhodné pro piknik.

V Rusku je Štědrý den pracovním dnem. Pravoslavné vánoce připadají až na 6. a 7. ledna.

Mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel

Mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel Souznění se koná od **8. - 11. prosince**. Během čtyř dnů nabídne několik žánrově rozmanitých koncertů a zajímavý doprovodný program. Letošní 18. ročník se bude konat na pěti různých místech Moravskoslezského kraje.

Účinkující už tradičně zavítají do centra města Ostravy, Frýdku-Místku, obce Kozlovice a nově do města Frenštát p. R a obce Kunčice p. O. Ani letos nebude nouze o žánrovou pestrost, zajímavé výstavy, přehlídku lidových řemesel a domácí i zahraniční gastronomie.

Slavnostní zahájení letošního ročníku se bude konat ve čtvrtek 8. 12. ve Farním kostele sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku, kde v 18:30 vystoupí finalistka Händelovy soutěže v Londýně a absolventka Scholy Cantorum v Basileji Pavla Flámová s komorním orchestrem Camerata Janáček pod vedením primárie Pavla Doležala. Společně představí program vánočně laděných skladeb Přeslaská Panno, Maria! V pátek 9. 12. se festival přesune do Kunčic p. O., kde v sále restaurace Huřařství vystoupí v 18 hod. cimbálová muzika Konopjan z Ostravy a Gajdošská muzika Beskyd z Oravské Polhory (Slovensko).

Centrum Kozlovic bude v sobotu 10. 12. již od 8:00 žít tradičním Vánočním jarmarkem, kde lidoví tvůrci a řemeslníci představí svá umělecká díla.

Nebude chybět bohatá nabídka specialit. Dopoledne v sále obecního úřadu a na venkovním prostranství proběhnou Obchůzky s koledou a volná vystoupení umělců. V kozlovickém kostele sv. Michaela a sv. Barbory vystoupí v 15 hod. mužský pěvecký sbor Schola Gregoriana Pragensis s pořadem Vánoce v pražské katedrále v době Karla IV.

V neděli 11. 12. začne festivalový program v chrámu Panny Marie Královny v Ostravě-Mar. Horách Mši Svatou s následným krátkým koncertem festivalových hostů. Na nedělním závěrečném Galakonzertě ve Frenštátě p. R. vystoupí jako hlavní host slovenská zpěvačka žijící v Londýně Jana Kirschner s kapelou. Nejdříve se ale představí soubor Valachobniki (Minsk, Bělorusko), Plzeňský MLS, Valašský vojvoda, NyklBand, zpěvák a kytarista Pavel Býma s přáteli a další. Slovem provází Radek Erben. Galakonzert začíná v 18 hod.

Více na www.souzneni-festival.cz

**POBYTY
2017**

**FIRST
MINUTE**

až 20%

www.LazneLuhacovice.cz